Anbefalinger til kommunernes arbejde
med beredskab og samfundssikkerhed

Når hverdagen udfordres

Anbefalinger til den kommunale beredskabsplanlægning i et skærpet risikobillede

April 2026

Når hverdagen
udfordres

© KL
1. udgave, 1. oplag 2026

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S

+45 3370 3370
kl@kl.dk
kl.dk

Produktion: g7
Design: e-Types

Fotos: Colourbox, Istockphoto,
fotograf Simon Klein-Knudsen (Side 5 og 7)

Indhold

Anbefalinger til kommunernes arbejde med beredskab og samfundssikkerhed 4

Anbefalinger **på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet** 5

Anbefalinger **for sårbare borgere** 8

Anbefalinger **for energi- og forsyningsområdet** 10

Anbefalinger **for digitale løsninger** 11

Anbefalinger til kommunernes arbejde med beredskab og samfundssikkerhed

Danmark står over for et risikobillede præget af øget geopolitisk usikkerhed, hybride trusler, cyberangreb og potentielle svigt i kritiske forsyninger. Forsvarets Efterretningstjeneste og Styrelsen for Samfundssikkerhed peger på, at hændelser, som tidligere blev vurderet som usandsynlige, i dag må anses som realistiske scenarier.

Kommunerne spiller en helt afgørende rolle, når daglig drift og kritiske funktioner kommer under pres. Børn har behov for pasning, ældre og sårbare borgere har behov for særlig støtte, og forsyninger som vand, varme og el samt digitale systemer kan blive udfordrede. Her er kommunernes arbejde centralt for at skabe stabilitet og tryghed, og for at sikre, at kritiske kerneopgaver fortsat kan leveres – også under pres.

Robusthed handler derfor om at skabe de gode forudsætninger for, at kommunerne så vidt muligt kan opretholde driften af kerneopgaverne. Det er en opgave, som kommunerne allerede arbejder målrettet med i dag, og som styrker borgernes tillid både før, under og efter krisen.

For at understøtte dette beredskabsarbejde præsenterer KL her en række anbefalinger på fire centrale områder:

1. Dagtilbud, skoler og fritidsområdet
2. Sårbare borgere
3. Energi og forsyning
4. Digitale løsninger

Anbefalingerne bygger videre på kommunernes eksisterende beredskabsarbejde og gode erfaringer, som KL løbende indsamler fra kommunerne. Ligesom enkelte af anbefalingerne også uddyber de overordnede anbefalinger til kommunernes beredskabsindsats, som KL tidligere har udgivet. Disse nye anbefalinger fokuserer på planlægning og prioritering, tydelige roller og målrettet kommunikation, samt muligheden for at opretholde kernefunktioner under afbrydelser af strøm, vand, varme eller it.

Arbejdet stopper ikke her. KL vil løbende udbygge og opdatere anbefalingerne, så de fortsat understøtter kommunernes beredskabsarbejde.

På de følgende sider præsenteres konkrete anbefalinger, der kan understøtte kommunernes beredskabsarbejde på de fire områder. Formålet er at give inspiration og konkrete overvejelser, som kan styrke forberedelsen og opretholdelsen af kernefunktioner, når hverdagen udfordres.

Få et overblik med beredskabssektionen på KL.dk
På KL.dk har vi en hel sektion dedikeret til beredskab. Her kan du finde alle KL's anbefalinger, analyser og udspil. Du kan dykke ned i webinarer, blive inspireret af cases fra andre kommuner, få svar på dine spørgsmål i KL's Q&A og meget mere.

Find den her: KL.dk - Beredskab i kommunerne

Fotograf **Simon Klein-Knudsen**

Anbefalinger **på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet**

Anbefalingerne på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet har til formål at understøtte beredskabsplanlægningen i kommunerne i tilfælde af en alvorlig hændelse, som fx strømafbrydelser, vand- og spildevandssvigt, varmesvigt, data- og telekommunikationsnedbrud.

Kommunerne er forpligtede til at sikre, at undervisning og pasning i dagtilbud, skoler og fritidstilbud kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt, også i tilfælde af en alvorlig hændelse.

Anbefaling 1:

Tag i beredskabsplanlægningen stilling til, hvordan dagtilbud, skoler og fritidstilbud opretholder driften i tilfælde af en alvorlig hændelse.

Dagtilbud, skoler og fritidstilbud er vigtige institutioner, der i tilfælde af en alvorlig hændelse tager vare på børn og unges trivsel og tryghed, for at samfundet kan fortsætte med at fungere.

Nedenfor er oplistet en række opmærksomhedspunkter til denne anbefaling, men vær opmærksom på, at det ikke er en udtømmende liste:

- **Vand:** Afklar behovet for drikkevand
- **Mad:** Afklar behovet for mad, herunder fx børn med særlige kosthensyn.
- **Varmekilder:** Fx tæpper.
- **Belysning:** Fx lommelygter.
- **Mulighed for håndhygiejne**: Fx håndsprit, vådservietter.
- **Mulighed for toiletbesøg:** Fx toiletposer, afklaring af lokale forhold ift. om institutionen skal undgå brug af spildevand.
- **Kommunikation mellem forvaltning og tilbud:** Fx nødradio, runners/forbindelsesofficerer.
- **Nødstrøm til kommunikationsenheder:** Fx power banks.
- **Skift til papir-procedurer:** Fx på forhånd printede klasselister, kontaktlister, fraværslister.
- **Udfordringer ift. afhentning af børn:** Fx kommunikation på forhånd til forældrene ift. håndtering af afhentning, udprint af liste med andre omsorgspersoner der kan hente i nødstilfælde, eventuelle opsamlingssteder.
- **Opretholdelse af et trygt læringsmiljø:** Det er vigtigt, at den kendte hverdag for børn og unge så vidt muligt opretholdes, og at der er en særlig opmærksomhed på børn og unge, der er sårbare. Overvej analoge aktiviteter efter årstiden.

Eksempel
Udvælgelse af kommunikationsmødesteder

Flere kommuner udvælger på forhånd mødesteder for forbindelsesofficerer/runners, hvor de kan viderebringe relevant viden i tilfælde af forsyningsnedbrud.

Aarhus Kommune har fx udpeget 24 skoler til kommunikationsmødesteder, hvortil der er udpeget et tilsvarende antal forbindelsesofficerer, der kan viderebringe information.

Anbefaling 2:

Tag stilling til kommunikationen rettet mod børn og unge, forældre samt ledere og medarbejdere før, under og efter en alvorlig hændelse.

Kommunikation i en krisesituation er vigtig for at sikre, at alle implicerede har kendskab til beredskabsplanerne, og at alle relevante er informerede om, hvordan en alvorlig hændelse skal håndteres.

Nedenfor er der oplistet en række opmærksomhedspunkter til denne anbefaling, men vær opmærksom på, at det ikke er en udtømmende liste:

- **Kommunikation til forældre:** Allerede før en alvorlig hændelse kan kommunen med fordel kommunikere med forældre. Fortæl hvad der sker i forbindelse med krisen, og hvordan situationen håndteres, herunder betryggelse i at der tages vare på børnene, fx hvis forældre har udfordringer med at nå frem til institutionen i tide. Efter hændelsen er det også vigtigt at huske kommunikationen, så der bliver samlet godt op på forløbet.
- **Kommunikation til børn og unge:** Tag stilling til hvordan der kommunikeres til børn og unge for at skabe tryghed både før, under og efter en alvorlig hændelse.
- **Kommunikation til ledere og medarbejdere:** Kommunikationen til ledere og medarbejdere er vigtig, både før, under og efter en alvorlig hændelse. Tag stilling til, hvordan ledere og medarbejdere på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet kan inddrages i arbejdet med kommunens beredskabsplan i tilfælde af en krise, fx om forventningen til opretholdelse af drift, til ansvars- og rollefordeling mv. Tag stilling til, hvordan kommunikation mellem tilbud og forvaltning opretholdes under hændelsen, fx hvis de almindelige kommunikationskanaler ikke er tilgængelige. Efter hændelsen er det vigtigt at kommunikere om, hvordan hændelsen er håndteret og evt. justering af beredskabsplanen.

Eksempel
Krisekommunikationsteam

Aarhus Kommune har nedsat et krisekommunikationsteam, der i tilfælde af en hændelse bl.a. har til opgave at orientere om situationen, videregive beslutninger mv., så de relevante kan videregive information til mødesteder i kommunen.

Eksempel
Tilbagevendende kommunikationsindsats

Viborg Kommune overvejer at lave en tilbagevendende kommunikationsindsats målrettet børn, elever og forældre for at sikre, at alle kender indholdet i den lokale beredskabsplan i tilfælde af et forsyningsnedbrud.

Fotograf **Simon Klein-Knudsen**

Materialer til inspiration

Her fremgår links til materiale, som kan inspirere til dialogen om beredskab med det pædagogiske personale, børn og unge samt forældre.

- Beskyttelse af Børn i Kriser | Red Barnet
- Til myndigheder | Røde Kors
- HELT SIKKERT! Gratis forløb om kriser, håb og handling - Forstå.dk
- ForældreTelefonen er rådgivning til alle forældre og pårørende

Anbefalinger **for sårbare borgere**

Kommunerne har allerede et solidt afsæt for at understøtte sårbare borgere i krisesituationer. Dette afsæt bygger blandt andet på eksisterende anbefalinger fra KL i udspillet Et robust beredskab i en ustabil verden, og så bygger det på Nationalt Risikobillede 2025 og KL's dertilhørende analyse Styrk kommunens beredskab, der oversætter risikobilledet til konkrete beredskabsanbefalinger målrettet kommunerne.

Styrelsen for Samfundssikkerhed udkom i november 2025 med en række anbefalinger om sårbare borgere, som KL har bidraget til, og også dette giver et godt afsæt for arbejdet med at understøtte sårbare borgere i krisesituationer.

De tidligere anbefalinger har primært haft fokus på de borgere, som kommunerne allerede er i kontakt med i dag, fx borgere på plejehjem og botilbud eller borgere, der modtager hjemmepleje.

Der er imidlertid fortsat behov for at styrke sundhedsberedskabet for de ældre og sårbare borgere på en række områder. Det gælder særligt i forhold til de sårbare borgere, som kommunen ikke har tæt kontakt med samt for den praktiske omsætning af beredskabsplanerne i en konkret krisesituation. Det har nedenstående anbefalinger derfor særligt fokus på.

Anbefaling 1:

Planlæg for sårbare borgere, som kommunen er i kontakt med.

- **Udarbejd en beredskabsplan:** De fleste kommuner er allerede godt i gang, men det er vigtigt, at der er en klar og tydelig plan for, hvordan kommunen understøtter de sårbare borgere, som kommunen er i kontakt med.
- **Afdæk behov systematisk:** Gennemfør en systematisk behovsafdækning af kritiske funktioner og målgrupper for at klarlægge, hvilke borgere der har behov for særlige løsninger ved strømsvigt. Her er det også vigtigt at have en dialog med regionerne, herunder om deres ansvar for borgere med respiratorer og ilt. Vær opmærksom på behovet og mulighederne for generatorer, power banks mv. og hvordan I kan sikre løsninger i forhold til nødstrøm.
- **Opdater planen:** Sørg for at opdatere planen jævnligt, fx efter øvelser eller beredskabshændelser.

Anbefaling 2:

Samarbejd om sårbare borgere uden for kommunens kontaktflader.

- **Styrk dialogen:** Kommunerne bør styrke dialogen og samarbejdet med civilsamfundsorganisationer, boligorganisationer og andre lokale aktører med henblik på at nå sårbare borgere, som ikke er kendt af kommunen i forvejen.
- **Tag afsæt i eksisterende samarbejder:** Kommunerne har allerede et tæt samarbejde med disse organisationer på andre områder, som der med fordel kan tages afsæt i. Kortlæg derfor relevante, lokale samarbejdspartnere - fx frivillige organisationer, væresteder og boligforeninger - og gå i dialog om og lav aftaler for hvordan I kan samarbejde i en eventuel krisesituation.

Anbefaling 3:

Øv beredskabet og skab kendskab til planerne.

- **Afprøv planerne i praksis:** Beredskabsplaner har først værdi, når de er kendte og afprøvede. Det er derfor afgørende, at kommunerne arbejder systematisk med øvelser og videndeling. Det forudsætter, at kommunerne gennemfører regelmæssige øvelser – både på ledelses- og medarbejderniveau i den kommunale forvaltning og ude på de enkelte tilbud.
- **Klarhed om roller:** Udover øvelser er det væsentligt at sikre, at både medarbejdere og samarbejdspartnere kender deres roller og handlemuligheder. Det arbejde skal forankres i organisationen, før krisen sker. Det kan med fordel styrkes gennem øvelser, så rollerne er velkendte og afprøvede.
- **Anvend action cards:** De såkaldte action cards er centrale redskaber i en krisesituation. Sørg for, at de er udarbejdede, opdaterede og udbredte i organisationen, så de er klar til brug og kendt af de relevante medarbejdere.

Materialer til inspiration

Her fremgår links til materiale, som kan inspirere til arbejdet med beredskab for sårbare borgere.

- Styrelsen for Samfundssikkerheds anbefalinger til beredskabsplanlægning for sårbare grupper
- Webinar: Samarbejdet mellem civilsamfunds-organisationer og kommuner på beredskabsområdet
- Webinar: 3 dages beredskab ift. særligt sårbare borgere

Anbefalinger
for energi- og forsyningsområdet

Forsyninger som vand, varme og el er helt afgørende for, at borgere og samfund fungerer i hverdagen. Selv korte forstyrrelser kan få store konsekvenser og påvirke kritiske kommunale opgaver.

Derfor er et stærkt beredskab på forsyningsområdet nødvendigt for at sikre stabil drift og hurtig håndtering af afbrud. Anbefalingerne skal støtte kommunerne i at styrke denne robusthed.

Anbefaling 1:

Tænk forsyningsselskaberne ind i kommunernes beredskabsplaner.

- Gennemgå, de kommunale beredskabsplaner så de indeholder kommunale servicemål, som forsyningsselskaberne skal leve op til, særligt på vandområdet. Det kan også give selskaberne hjemmel til at prioritere området økonomisk.
- Afklar, hvordan snitflader mellem kommune og forsyningsselskaber håndteres, så mest muligt er afklaret på forhånd, herunder hvilke forsyningsselskaber der forventes at fortsætte drift.
- Vær opmærksom på, at kommunale servicemål i beredskabsplanerne giver de kommunalt ejede vandselskaber og selskaber, der leverer over 800.000 m^3 vand om året, hjemmel til at øge forbrugertaksterne.

Anbefaling 2:

Afdæk behov for nødvarme- og nødstrøm i tilfælde af, at el-, gas- og/eller fjernvarmeforsyningen afbrydes.

- Kortlæg behov for nødstrøm og -varme til nødvendige køretøjer, botilbud, kontorer og andre institutioner, der ikke kan flyttes eller undværes.
- Afklar, hvordan det sikres, at der kan tilgå drivmiddel til nødstrøm- og nødvarmeanlæggene.
- Tænk også i hybride situationer, hvor flere forsyninger risikerer at være afbrudt samtidig.

Anbefaling 3:

Forbered kommunikation til borgere, medarbejdere og samarbejdspartnere.

- Afklar med samarbejdspartnere, hvem der kommunikerer hvad, hvornår og hvordan, også i tilfælde af at it- og telekommunikation ikke er tilgængelig. Indtænk eventuelt frivillige organisationer.
- Understøt dialog mellem drikkevand- og spildevandselskaber, så borgerrettet kommunikation om vandforbrug tager udgangspunkt i de lokale forhold.
- Hav beredskab på dagsordenen, når kommunen holder årlige møder med de forbrugerejede vandværker og fjernvarmeselskaber samt eventuelle møder med de lokale el-distributionsselskaber.

Anbefaling 4:

Drikkevand til sårbare, institutioner, besøgende m.fl.

- Afklar behovet for drikkevandsdunke, tanke, generatorer m.v. sammen med de lokale drikkevandselskaber. Vær opmærksom på transport af vand/dunke til borgere, virksomheder og kommunale institutioner.
- Overvej, om der skal udpeges "nøgle-vandværker" i den kommunale beredskabsplan, der skal sørge for at producere drikkevand til afhentning svarende til minimum 3 liter drikkevand pr. borger (inkl. eventuelle turister) samt til samfundskritiske virksomheder.
- Afklar, i hvilket omfang vand til landbrug med dyrehold og udvalgte virksomheder skal prioriteres.

Anbefaling 5:

Håndtering af spildevand og latrin.

- Afklar kommunale servicemål for spildevandselskaberne, fx i hvilket omfang spildevandsselskabet skal kunne håndtere mere end regnvand samt undgå overløb.
- Hav borgerrettet kommunikation klar, ift. hvad vandhanevand må benyttes til, herunder fx drikkevand, toiletskyl, vanding, bad, tøjvask, opvaskemaskine, rengøring m.v., så spildevandsnettet ikke overbelastes.
- Afklar, i hvilket omfang latrin skal indsamles som restaffald eller graves ned på egen grund, jf. Miljøstyrelsens anbefalinger til håndtering af toiletbesøg under en krisesituation. Find dem her.

Anbefalinger
for digitale løsninger

Beredskabet vedr. digitale løsninger har til formål at håndtere hændelser så hurtigt og effektivt som muligt med mulighed for at iværksætte alternative arbejdsgange, mens it er ude af drift. Beredskabet skal sikre, at kommunens kritiske aktiviteter videreføres ved en alvorlig hændelse, og at kommunen fortsat kan løse opgaver, der ikke er berørt af hændelsen.

Det digitale beredskab skal rammesætte, hvordan organisationen skal handle, når krisen sætter ind. Det digitale beredskab skal fx give svar på:

- **Hvem gør hvad under en krisesituation?**
- **Hvordan opdages og rapporteres hændelser rettidigt?**
- **Hvordan begrænses skaden, så der kan sikres fortsat drift?**
- **Hvem skal informeres – og hvordan?**
- **Hvordan kommer vi tilbage til normal igen?**

Beredskab på det digitale område
Hvis beredskabet for de digitale løsninger tager afsæt i eksisterende krav i NIS2-loven, er kommunen godt med. Dertil kan kommunen med fordel følge anbefalinger på cybersikkerhedsområdet, såsom vejledninger fra Styrelsen for Samfundssikkerhed, kommunale tekniske minimumskrav og ISO27001-standarden.

It-beredskab og cybersikkerhed er et ledelsesmæssigt ansvar, og der er behov for ledelsesmæssig opbakning, involvering og prioritering af de opgaver, der ligger under indsatsområderne.

Beredskabet på det digitale område bør koordineres med øvrige (fag)beredskaber i kommunen, så der foretages en tværgående prioritering af tiltag. Koordinering og kommunikation på tværs af beredskaber bør være en central del af beredskabsplanlægning i hele kommunen.

Anbefalingerne tager udgangspunkt i eksisterende krav og anbefalinger på cybersikkerhedsområdet.

Anbefaling 1:

Kortlæg og prioritér.

Risikostyring er en afgørende del af arbejdet med beredskab og cybersikkerhed og en grundsten i implementeringen af NIS2-lovgivningen. Det anbefales, at kommunen kortlægger og vurderer risici for at kunne prioritere indsatsen og fastlægge et passende sikkerhedsniveau. Det bør være en integreret del af ledelsesopgaven.

- **Kortlæg,** hvilke kritiske opgaver der er afhængige af it-understøttelse.
- Udarbejd en **liste over, hvilke systemer og infrastrukturkomponenter der skal prioriteres** i tilfælde af en større genopretning ved nedbrud.
- Lav på forhånd en **vurdering af, hvilke opgaver der skal prioriteres** ud fra strategiske målsætninger, og hvilke der videreføres i nedsat omfang, hvis kritiske it-systemer er nede.
- **Vurdér, om der er kritiske leverandørforhold,** der skal medtænkes i beredskabet.
- Kortlæg, om der er de nødvendige **analoge backupplaner** eller digitale alternativer, og om disse er afprøvet i praksis.
- **Vurdér sårbarheder** op mod risici og trusler gennem scenarieanalyser – tag evt. udgangspunkt i Nationalt Risikobillede 2025, men tilpas til lokale forhold.
- **Planlæg for flere typer af hændelser,** fx cyberangreb, driftsfejl, energimangel og forsyningsnedbrud. Fokus er på de kritiske opgaver, kommunen leverer, som er afhængig af it-understøttelse.

Anbefaling 2:

Udarbejd beredskabsplaner, nødplaner og reetableringsplaner.

- Udarbejd en **it-beredskabsplan** med klart definerede roller og procedurer. Sørg for, at planen er i overensstemmelse med og indtænkt i den overordnede beredskabsplan.
- Sørg for, at kommunen har **nødplaner for fortsættelsen af kritiske aktiviteter** uden it-understøttelse.
- Sørg for at have **reetableringsplaner,** som beskriver, hvordan systemer og data genetableres efter en hændelse, og afprøv dem løbende.
- Tag løbende **backup af konfigurationer og data.** Sørg for at have offline kopier, som ikke kan kompromitteres, og afprøv løbende løsningerne.
- Sørg for tæt **koordinering** mellem it-beredskab og det øvrige (fag)beredskab, både ift. prioritering af indsatser under planlægningen og ift. tæt koordinering og kommunikation i en beredskabssituation.

Eksempel
Nødplaner med fokus på kommunens samfundskritiske ydelser

Aarhus Kommune har specifikke nødplaner, som beskriver, hvordan nøddrift af kritiske ydelser kan opretholdes, når normal drift ikke er mulig, fx ved it-nedbrud eller større driftsforstyrrelser.

Nødplanerne er under omlægning i forbindelse med NIS2, hvor kommunen nu har klassificeret alle ydelser i henhold til reviderede kriterier for samfundskritikalitet.

Eksempel
Backup af kørelister fra Cura

I Esbjerg Kommune sikrer nødrapporter fra den elektroniske omsorgsjournal Columna Cura, at der er adgang til nødvendige oplysninger, hvis Cura-applikationen ikke kan tilgås via pc eller tablet. Rapporterne genereres dagligt med informationer om blandt andet borgere, medicinoversigt, medarbejdere og ydelser.

Rapporten gemmes på et særskilt drev og opbevares i op til 7 dage.

Der arbejdes på at nødlisterne kan tilgås og printes fra en enkeltstående pc, der er tilkoblet en printer og forsynet med strøm fra en nødgenerator, så nødlisterne kan tilgås, hvis strømmen og internettet går ned.

Anbefaling 3:

Afklar roller og kommunikation.

- Definér **ansvarsfordeling** mellem kommunens ledelse, it-afdeling og eksterne leverandører
- Definér **kriterier for aktivering af krisestab** og eventuelle eskalationsprocedurer.
- Sørg for, at **direktionen er involveret** og godkender strategiske tiltag.
- Hav en **krisekommunikationsplan,** der sikrer hurtig, tydelig og korrekt kommunikation under en krise. Planen skal skabe tryghed og tillid og undgå misinformation.
- Vurdér behovet for **alternative kommunikationsveje,** hvis de gængse er utilgængelige.

Beredskabet for kommunikation skal nøje koordineres med statens udmeldinger om rolle og ansvar – både til intern kommunikation på tværs af myndigheder og rettet mod borgerne. Pt. udestår dette, og KL er følger situationen tæt.

Eksempel
Sirenevarsel og push-beskeder

Københavns Kommune har et tidligt varslingssystem, hvor en sirene kan aktiveres på alle Københavns Kommunes enheder i tilfælde af kritiske situationer som fx et omfattende strømnedbrud. Det sikrer, at alle medarbejdere hurtigt er opmærksomme og kan handle med det samme for at minimere skader og sikre kontinuitet.

Systemet kan også pushe notifikationer om nedbrud og sikre, at it-vejledninger er let tilgængelige.

Anbefaling 4:

Sørg for at have de nødvendige kompetencer og kapacitet.

Mennesker udgør en central faktor i cybersikkerhed, både som en sårbarhed og en styrke. Angribere udnytter medarbejdere og chefer ved at manipulere tillid og nysgerrighed til at få uautoriseret adgang til systemer. Mennesker er samtidig en styrke, der kan sikre, at kommunen er forberedt på kritiske hændelser med et velkendt, trænet og robust beredskab.

- Klæd kommunens chefer og medarbejdere på til at **agere sikkert i hverdagen.**
- Sørg for, at relevante **medarbejdere og ledelse har de nødvendige kompetencer** til at kunne håndtere beredskabssituationer.

- **Udpeg nøglepersoner** med ansvar for beredskab, og sørg for, at de har adgang til relevante værktøjer og beslutningskompetence.
- **Overvej vagtordninger** eller beredskabsrotationer, så der altid er medarbejdere til rådighed, også uden for normal arbejdstid.
- **Udarbejd kontraktbilag** med leverandører, der sikrer adgang til support og data ved nedbrud.

Anbefaling 5:

Test beredskabsplaner og krisehåndtering.

- Gennemfør **regelmæssige beredskabsøvelser,** både internt og på tværs af kommunen.
- **Inddrag relevante leverandører** i øvelser.
- Prioritér **deltagelse i tværkommunale og nationale beredskabsøvelser** – fx årlig øvelse på sundhedsområdet.
- Tilpas beredskabsplaner når trusselsbilledet ændrer sig.
- **Genbesøg** løbende kommunens beredskabsplanlægning og krisestyringsevne med opdaterede scenarier.
- **Gennemfør en struktureret evaluering,** og opdatér beredskabsplaner efter hver øvelse eller hændelse.

Anbefaling 6:

Sørg for kontinuerlig læring.

- **Indfør en læringskultur,** hvor fejl og hændelser bruges aktivt til forbedring af beredskabet.
- **Brug eksterne audits** og sikkerhedstests (penetrationstest og lignende) som en del af den løbende kvalitetssikring.

Anbefaling 7:

Sørg for et godt teknisk fundament.

Et godt teknisk fundament reducerer sandsynligheden for og konsekvenserne ved driftsnedbrud og cyberangreb. Kommunen er underlagt en række bindende krav i NIS2, som skal sikre et godt teknisk fundament. Dertil findes en række rammeværk, vejled-ninger og styringsregimer til at sikre, at den grundlæggende it-sikkerhed er på plads, fx ISO27001, CIS18, tekniske minimums-krav samt vejledninger fra Styrelsen for Samfundssikkerhed og KL.

Med afsæt i lovgivning (NIS2 og GDPR) samt relevant vejled-ning skal kommunen anlægge et passende sikkerhedsniveau i overensstemmelse med deres lokale risikovurdering. Overvej specifikke tiltag såsom:

- **Segmentering af netværk** for at begrænse spredning ved angreb.
- **Offline-backups** og regelmæssigt test af gendannelse.
- **Zero Trust-arkitektur** reducerer risiko for og konsekven-serne ved cyberangreb.
- **Multifaktor-autentificering** på alle systemer, der kan tilgås fra internettet.
- **Patch management og opdateringer** for at undgå kendte sårbarheder.
- **Aktiv monitorering af systemer** med SIEM-løsning og automatiserede alarmer.
- **Overvågning** via antivirusprogrammer og firewalls.

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S

+45 3370 3370
kl@kl.dk
kl.dk